

سازمان حفظ نباتات

معاونت کنترل آفات

دفتر پیش آگهی

دستورالعمل تهیه مدل پیش آگاهی آفت کرم ساقه خوار نواری برنج

کمیته فنی پیش آگاهی سازمان حفظ نباتات کشور

۱۳۹۹

دستورالعمل تهیه مدل پیش آگاهی آفت کرم ساقه خوار نواری برنج

در ابتدا مزرعی انتخاب شود که زیر سه هکتار نباشد (در هر هکتار یک تله نصب می شود)، پس از انتخاب مزرعه، اقدام به ثبت مختصات جغرافیایی و ارتفاع از سطح دریا و سایر محتوای اطلاعاتی موجود در فرم "ثبت واحدهای کشاورزی"، در منوی "فرآیندهای عملیاتی پایش و مدیریت تلفیقی"، سامانه جامع پایش عوامل خسارت زای گیاهی، کنید و پس از ثبت نهایی، کد واحد کشاورزی درج شده در سامانه را یادداشت کنید. از ابتدای کار تا انتهای پروژه، با وارد کردن کد یاد شده، قادر خواهید بود کلیه اطلاعات فنی مربوط به رویدادهای زیستی آفت را در فرم "ثبت پروژه های پیش آگاهی" ثبت کنید. بدین ترتیب ثبت کد واحد کشاورزی یک بار انجام می شود.

نوع تله: تله نوری با لامپ LED (با نور مهتابی و نزدیک به نور بنفش) برای کاهش مصرف انرژی، منبع نوری به فتوسل مجهز شود در نتیجه به طور اتوماتیک به هنگام روز تله نوری خاموش خواهد شد. در شب تا حد امکان نورهای حاشیه ای برای جلب بیشتر حشره به تله نوری، کم شود.

تعداد تله: در یک مزرعه سه هکتاری، در هر هکتار یک تله، مجموعاً سه تله نصب شود.

محل نصب تله: حاشیه مزرعه روی مرز اصلی که خطر برق گرفتگی نداشته باشد.

ارتفاع تله: از فروردین تا اواخر خرداد ماه در ارتفاع یک متری و از اوایل تیر ماه در ارتفاع یک متر و بیست سانتی متری قرار گیرد.

زمان نصب تله: از ابتدای فصل زراعی (اسفند ماه در مازندران و فروردین ماه در استان گیلان) تا پایان فصل زراعی برحسب اقلیم های فوق، تله نوری را در ارتفاع یک و نیم متری از سطح زمین نصب شود.

فواصل زمانی بازدید از تله ها: در ابتدا، تا این که به زمان بیوفیکس برسیم، بازدیدها باید هر روز انجام شود. بدین ترتیب، اطلاعات تعداد شکار در هر تله، تعداد کل شکار و میانگین شکار هر سه تله هر روز تا رسیدن به زمان بیوفیکس در فرم "ثبت پروژه های پیش آگاهی" در سامانه جامع پایش عوامل خسارت زای گیاهی، ثبت می شود. ثبت تاریخ بازدیدها فراموش نشود. لازم به ذکر است محتوای اطلاعاتی فرم "ثبت پروژه های پیش آگاهی" در طول اجرای پروژه، با توجه به مراحل زیستی آفت تکمیل می شود. بعد از رسیدن به مرحله بیوفیکس، بازدیدها هفته ای دو بار و در شرایط اوج (پیک) هفته ای سه بار انجام شود.

* لازم به ذکر است رعایت دفعات بازدیدها طبق دستورالعمل ضروری است، و رعایت این امر از اهمیت زیادی برخوردار است. بدین ترتیب به موازات آن نیز ورود اطلاعات در سامانه طبق دفعات بازدید و براساس دستورالعمل خواهد بود. همین امر به عنوان یکی از موارد ارزیابی نحوه اجرای پروژه خواهد بود.

روش تعیین زمان بیوفیکس: زمانی که هر سه تله به طور همزمان در یک روز شکار داشته باشند و یا اینکه در سه روز متوالی در یکی از تله ها شکار داشته باشیم، این تاریخ را زمان بیوفیکس می نامند. بنابراین ضروری است در هر هفته اطلاعات در سامانه وارد شود.

زمان نمونه برداری از هر یک از مراحل رشدی:

۱. تخم: از زمان اولین شکار ماده به مدت ۱۰ روز (البته تا آخرین شکار شب پره در هر نسل مشاهده خواهد شد)
۲. لارو: از هفت روز بعد از اولین شکار ماده تا مشاهده اولین گروه شفیره در بوته های آلوده به جوانه های مرکزی مرده برنج
۳. شفیره: از اولین شکار شفیره تا اولین شکار شب پره نسل بعد
۴. حشره کامل: از اولین شکار

این فرآیند برای هر نسل باید به طور تسلسل وار انجام شود.

روش نمونه برداری از هر یک از مراحل رشدی: نمونه برداری از حشرات کامل توسط تله ها انجام می گیرد. برای تعیین مرحله لاروی از ۲۰ بوته چهارتایی کنار همدیگر که در مجموع ۸۰ بوته است نمونه برداری شود. سپس **تعداد کل و میانگین** لارو ثبت و در سامانه وارد شود.

زمان پایان نمونه برداری: آخرین شکار شب پره ها توسط تله نوری

زمان نصب دیتالاگر: هفته دوم تا سوم اسفند ماه

محل نصب دیتالاگر: در هر منطقه، محلی که رقم غالب کشت شده برنج داشته باشد و ارتفاع از سطح دریا تقریباً همسان باشد، نصب دیتالاگر در ابتدای فصل در ارتفاع تقریبی ۵۰-۷۵ سانتی متری از سطح زمین خواهد بود که بتدریج با رشد گیاه پایه جعبه یا محل نصب دیتالاگر باید بلندتر شده و همواره سعی شود دما در ارتفاع همسان با ارتفاع بوته های برنج تا پایان فصل ثبت شود. در صورتیکه امکان افزایش تدریجی پایه محل نصب دیتالاگر در طول فصل میسر نباشد توصیه می شود دما در ارتفاع یک و نیم متری از سطح زمین و در سایه تا زمان برداشت محصول ثبت شود.